

Para Swapı İşleminde Vergilendirme hk.

Belge türü	Özelge
Kanun	GELİR VERGİSİ KANUNU
Özelge no	84098128-120.06.08[75-2013-3]-330
Tarih	02.06.2014

T.C.

GELİR İDARESİ BAŞKANLIĞI

İZMİR VERGİ DAİRESİ BAŞKANLIĞI

Mükellef Hizmetleri Gelir Vergileri Grup Müdürlüğü

Sayı : 84098128-120.06.08[75-2013-3]-330 02/06/2014

Konu : Para Swapı İşleminde Vergilendirme hk.

İlgide kayıtlı özelge talep formunda, bankadan yapılan swap işleminde döviz kurunun yükselmesi durumunda elde ettiğiniz kazanç üzerinden % 10 oranında tevkifat yapılacağı ancak kurun düşmesi durumunda kur ile ilgili kazancınızdan dolayı herhangi bir vergi yükümlülüğünüzün olup olmayacağı hususunda Başkanlığımız görüşü talep edilmektedir.

193 sayılı Gelir Vergisi Kanununun geçici 67'nci maddesinde, menkul kıymetler ve diğer sermaye piyasası araçlarının elde tutulması ve elden çıkarılmasından sağlanan gelirler ile mevduat faizleri, repo gelirleri ve katılım bankalarından elde edilen gelirlerin vergilendirilmesine yönelik düzenlemelere yer verilmiş olup, anılan maddenin yedinci fıkrasında, (1), (2), (3) ve (4) numaralı fıkra hükümleri uyarınca tevkifata tâbi tutulan kazançlar için gerçek kişilerce yıllık veya münferit beyanname verilmeyeceği, diğer gelirler dolayısıyla verilecek yıllık beyannameye bu gelirlerin dahil edilmeyeceği hükme bağlanmıştır.

Anılan maddenin onbirinci ve onüçüncü fıkralarında;

"11) Dar mükellefler de dahil olmak üzere, bu madde kapsamında tevkifata tabi tutulan ve yıllık veya münferit beyanname ile beyan edilmeyeceği belirtilen menkul kıymet ve diğer sermaye piyasası araçlarının elden çıkarılmasından doğan kazançlar için takvim yılı itibarıyla yıllık beyanname verilebilir. Beyan edilen gelirden, aynı türden menkul kıymetler için yıl içinde oluşan zararların tamamı mahsup edilebilir. Beyan edilen gelir üzerinden % 15 oranında vergi hesaplanır. (2006/10731 sayılı B.K.K. ile bu oran %10 olarak uygulanır. Yürürlük; 23/7/2006) Hesaplanan vergiden yıl içinde tevkif edilen vergiler mahsup edilir, mahsup edilemeyen tutar genel hükümler çerçevesinde red ve iade edilir. Şu kadar ki, mahsup edilemeyen zararlar izleyen takvim yıllarına devredilemez.

.....

13) Bu maddede geçen menkul kıymet ve diğer sermaye piyasası aracı ifadesi, özel bir belirleme yapılmadığı sürece Türkiye de ihraç edilmiş ve Sermaye Piyasası Kurulunca kayda alınmış ve/veya Türkiye de kurulu menkul kıymet ve vadeli işlem ve opsiyon borsalarında işlem gören menkul kıymetler veya diğer sermaye piyasası araçları ile kayda alınmamış olsa veya menkul kıymet ve vadeli işlem borsalarında işlem görmese dahi Hazinece veya diğer kamu tüzel kişilerin ihraç edilecek her türlü menkul kıymet veya diğer sermaye piyasası aracını ifade eder.

Bankaların ve aracı kurumların taraf olduğu veya bunlar aracılığıyla yapılan; belirli bir vadede, önceden belirlenen fiyat, miktar ve nitelikte, ekonomik veya finansal göstergelere dayalı olarak düzenlenenler de dahil olmak üzere, para veya sermaye piyasası aracını, malı, kıymetli madeni ve döviz alım, satım, değiştirme hak ve/veya yükümlülüğünü veren vadeli işlem ve opsiyon sözleşmeleri bu madde uygulamasında diğer sermaye piyasası aracı addolunur.

....." hükümlerine yer verilmiştir.

Konuyla ilgili olarak yayımlanan 263 Seri No.lu Gelir Vergisi Genel Tebliğinin "1-İhtiyari Beyan" başlıklı bölümünde, geçici 67'nci madde kapsamında tevkifata tabi tutulan ve yıllık veya münferit beyanname ile beyan edilmeyeceği belirtilen menkul kıymet ve diğer sermaye piyasası araçlarının elden çıkarılmasından doğan kazançlar için sadece tam veya dar mükellef gerçek kişiler tarafından takvim yılı itibarıyla ihtiyari olarak yıllık beyanname verilebileceği, söz konusu beyanın, sadece geçici 67'nci madde kapsamındaki menkul kıymet ve diğer sermaye piyasası araçlarının elden çıkarılmasına ilişkin olup, faiz ve itfa gelirlerinin beyanının söz konusu olmadığı, alım satım işlemlerine ilişkin olarak beyan edilecek kazançlardan, aynı türden menkul kıymet ve diğer sermaye piyasası araçlarına ilişkin olması şartıyla yıl içinde oluşan zararların tamamının mahsup edilebileceği, vadeli işlem ve opsiyon sözleşmelerinin alım satımına konu edilmesi durumunda sadece alım satımdan elde edilen kazanç veya oluşan zararın diğer sermaye piyasası araçları kategorisi altında ihtiyari beyana konu edilebileceği açıklamalarına yer verilmiştir.

Öte yandan, 282 Seri No.lu Gelir Vergisi Genel Tebliğinde türev ürünlerden elde edilen gelirlerin vergilendirilmesine ilişkin açıklamalar yer almakta olup, söz konusu Tebliğin "3. Swap İşlemleri" başlıklı bölümün "3.1.Para Swapı" başlıklı alt bölümünde;

"Tarafların önceden anlaştıkları oran ve koşullarda belirli miktardaki para birimlerini değiştirmek suretiyle gerçekleştirdikleri para swapı işleminde, farklı para birimlerinin karşılıklı olarak değiştirilmesi sonucunda ortaya çıkan gelir tevkifat matrahını oluşturacaktır.

Buna göre tevkifat matrahı, ilk değişim tarihindeki kura göre hesaplanan değer ile sözleşmede vadedeki değişim için belirlenen kura göre oluşan değer arasındaki farka eşit olacaktır.

Örnek 2: Bay (B)'nin (Y) Bankası ile yapmış olduğu USD/TL para swapı sözleşmesine ilişkin veriler aşağıda yer almaktadır.

İşlem Tarihi : 25/4/2011

Vade Tarihi : 24/5/2011

İşlem Tarihindeki Kur : 1,5112

Sözleşme Kuru : 1,5220

Bay (B) sözleşme tarihinde (sözleşmenin spot bacağı), 20.000.000 USD karşılığı olarak 30.224.000 TL vermiş, vadede ise (sözleşmenin forward bacağı) 20.000.000 USD verip 30.440.000 TL almıştır.

Bay (B)'nin bu işlemi (30.440.000-30.224.000) 216.000 TL karla sonuçlanmış olup, söz konusu kar üzerinden % 10 oranında tevkifat yapılacaktır.

Örnek 3: Bayan (C)'nin (Z) Bankası ile yapmış olduğu EURO/USD para swapı sözleşmesine ilişkin veriler aşağıda yer almaktadır.

İşlem Tarihi : 27/5/2011

Vade Tarihi : 26/6/2011

İşlem Tarihindeki Kur : 1,4239

Sözleşme Kuru : 1,4230

Bayan (C) sözleşme tarihinde (sözleşmenin spot bacağı), 25.000.000 EURO karşılığı olarak 35.597.500 USD vermiş, vadede ise (sözleşmenin forward bacağı) 25.000.000 EURO verip 35.575.000 USD almıştır.

Bayan (C)'nin bu işlemi (35.575.000-35.597.500) 22.500 USD zararla sonuçlanmış olup, oluşan zararın 257, 258 ve 269 seri numaralı Gelir Vergisi Genel Tebliğlerinde yer alan açıklamalar çerçevesinde aynı tür işlemlerden doğan karlardan mahsubu mümkün bulunmaktadır." açıklamalarına yer verilmiştir.

Yukarıda yer alan hüküm ve açıklamalara göre, bankadan yapacağınız para swapı işlemlerinde elde ettiğiniz kazanç üzerinden % 10 oranında gelir vergisi tevkifatı yapılması, tevkifat matrahının tespitinde ise ilk değişim tarihindeki kurun dikkate alınması gerekmektedir.

Öte yandan, söz konusu para swapı işlemlerinin zararla sonuçlanması halinde, oluşan zararın 257, 258 ve 269 Seri No'lu Gelir Vergisi Genel Tebliğlerinde yer alan açıklamalar çerçevesinde aynı tür işlemlerden doğan karlardan mahsubu mümkün bulunmakta olup, bu işlemlerinize ilişkin olarak aynı türden menkul kıymet ve diğer sermaye piyasası araçlarına ilişkin olması şartıyla yıl içinde oluşan zararların tamamını ihtiyari beyanda bulunmak suretiyle mahsup edebileceğiniz tabiidir.

Bilgi edinilmesini rica ederim.

(*) Bu Özelge 213 sayılı Vergi Usul Kanununun 413.maddesine dayanılarak verilmiştir.

(**) İnceleme, yargı ya da uzlaşmada olduğu halde bu konuya ilişkin olarak yanlış bilgi verilmiş ise bu özelge geçersizdir.

(***) Talebiniz üzerine tayin edilmiş olan bu özelgeye uygun işlem yapmanız hâlinde, bu fiilleriniz dolayısıyla vergi tarh edilmesi icap ederse, tarafınıza vergi cezası kesilmeyecek ve tarh edilen vergi için gecikme faizi hesaplanmayacaktır.

Bu metin Mevzuat Bankası (mevzuat.vergibulustayi.com) aracılığıyla gib.gov.tr arşivinden alınmıştır. Resmî işlemlerde Resmî Gazete metni esastır. — 10.09.2026